

به نام خداوند لوح و قلم

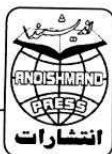
آلودگی‌های نفتی و ارزیابی خسارت در منطقه راپمی

تالیف: دکتر همیرا آگاه

(عضو هیئت علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم دریایی)

منصوره سادات حسینی

(کارشناس سازمان حفاظت محیط زیست)

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۹-۱۶۸-۷
ISBN: 978-964-519-168-7

نام کتاب:	آلودگی‌های نفتی و ارزیابی خسارت در منطقه رامپی
تالیف:	دکتر همیرا آگاه و منصوره سادات حسینی
ویراستار:	دکتر علیرضا ریاحی بختیاری
ناشر:	اندیشمند
طبع جلد:	محمد مهدی پور وحید
تاریخ و نوبت چاپ:	اول - پاییز ۱۳۹۴
شمارگان:	۵۰۰
بها:	۹۰۰۰۰ ریال

سرشناسه : آگاه، همیرا
وضعیت فهرست‌نویسی : آلودگی‌های نفتی و ارزیابی خسارت در منطقه رامپی
مشخصات نشر : تهران: اندیشمند، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۱۵۰ ص: مصور، جدول، نمودار
شابک : ۹۰۰۰۰ ریال : 978-964-519-168-7
وضعیت فهرست‌نویسی : فبیای مختصر
یادداشت : فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی <http://andishmand.ir> قابل دسترسی است.
یادداشت : واژه نامه، کتابنامه
شناسنامه افزوده : حسینی، منصوره سادات، ۱۳۵۱-
شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۱۳۸۵۷

انتشارات اندیشمند: تهران - خ دانشگاه - خ روانمهر - پلاک ۴۴ - واحد ۲ - صندوق پستی ۷۴۵۵-۱۹۳۹۵،
تلفن ۶۶۹۵۲۶۱۷ و ۷۱-۶۶۹۶۷۲۷۲ Email: Andishmandpress@gmail.com

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مولفین می‌باشد.

۷	پیش گفتار.....
۹	فصل اول - آلودگی های نفتی.....
۹	مقدمه.....
۱۰	۱.۱ منطقه آبی خلیج فارس.....
۱۲	۱.۲ انواع منابع آلودگی در خلیج فارس.....
۱۳	۱.۲.۱ انشت طبیعی.....
۱۵	۱.۲.۲ منابع وابسته به خشکی.....
۱۹	۱.۲.۳ حمل و نقل.....
۲۱	۱.۲.۴ حوادث نفتی.....
۳۰	۱.۳ سرنوشت ترکیبات نفتی در محیط زیست دریایی.....
۳۳	۱.۴ معرفی هیدروکربن های آروماتیک چند حلقه ای (PAH).....
۳۴	۱.۴.۱ هیدروکربن های نفتی کا TPH.....
۳۶	۱.۴.۲ ساختمان شیمیایی ۱۶ ترکیب هیدروکربن های آروماتیک.....
۳۷	۱.۵ عوارض زیستی و فیزیکی حضور و بی ماندن مواد نفتی در محیط زیست دریایی.....
۴۸	۱.۶ راهکارهایی برای جمع آوری آلودگی های نفتی.....
۵۲	۱.۷ آلودگی محیط زیست و قوانین و کنوانسیون های بین المللی.....
۵۵	فصل دوم- ارزیابی خسارت های ناشی از آلودگی های نفتی منطقه راپمی.....
۵۵	مقدمه.....
۵۶	۲.۱ اقدامات ارزیابی خسارت محیط زیستی.....
۵۶	۲.۱.۱ ارزیابی خسارت بلافاصله بعد از نشت نفت (روز/ساعت).....
۵۷	۲.۱.۲ گام میانی واکنش (هفته ها/ماه ها)، ارزیابی خسارت.....
۵۸	۲.۱.۳ گام پیشرفته واکنش (روزها/هفته ها)-تدوین ارزیابی اولیه خسارت.....
۶۰	۲.۲- مقررات تقاضای خسارات بین المللی ناشی از آلودگی نفتی در محیط زیست.....

۲.۲.۱ اقدامات مقدماتی.....	۶۲
۲.۳- انتخاب و استقرار ایستگاه.....	۷۵
۲.۳.۱ نمونه گیری آب، رسوب و بافت های جانوری برای تجزیه و تحلیل مواد نفتی	۷۶
۲.۴- تجزیه و تحلیل هیدروکربن های نفتی	۷۹
۲.۴.۱- روش های تجزیه و تحلیل مورد استفاده در نشت نفتی.....	۸۳
۲.۴.۲- مطالعه اثرات بیولوژیکی آلودگی نفتی.....	۸۶
۲.۴.۳- باز آری زیستگاه های طبیعی، محدودیت ها و راهنماهای کلی	۸۹
فصل سوم- منابع طبیعی	۹۱
مقدمه.....	۹۱
۳.۱- آب سنگ های مرجانی	۹۱
۳.۲- علف های دریایی	۹۵
۳.۳- سواحل ماسه ای و گلی	۹۸
۳.۴- سواحل آب سنگی	۱۰۱
۳.۵- درختان حرا	۱۰۳
۳.۶- مرداب های هالوفیت	۱۰۷
۳.۷- کویرهای ساحلی	۱۱۰
۳.۸- تسهیلات صنعتی بنادر	۱۱۲
۳.۹- مصارف آب دریا	۱۱۳
۳.۱۰- شیلات ساحلی	۱۱۴
۳.۱۱- تاسیسات شیلاتی دور از ساحل	۱۱۷
۳.۱۲- شیلات: مناطق زادآوری و نگهداری گونه های تجاری	۱۱۸
۳.۱۳- آبرزی پروری (مخازن یا حوض های ماهی / میگو)	۱۲۰
۳.۱۴- آبرزی پروری- مزارع پرورش ماهی در قفس	۱۲۱
۳.۱۵- آبرزی پروری: مزارع پرورش نرم تنان	۱۲۳

۱۲۵.....	۳-۱۶- آبی پروری: انکوباتور (بچه ماهی و بچه میگوها)
۱۲۷.....	۳-۱۷- سواحل جاذب گردشگری
۱۲۸.....	۳-۱۸- مناطق مناسب ورزش های آبی برای گردشگران
۱۲۹.....	۳-۱۹- پستانداران دریایی: دو گونگ ها
۱۳۱.....	۳-۲۰- پستانداران دریایی: ستاره آ
۱۳۳.....	۳-۲۱- ایستگاه های لانه گزینی لاک پشت ها
۱۳۵.....	۳-۲۲- پرندگان: کلنی پرندگان دریایی و مناطق تغذیه ای آنها
۱۳۷.....	۳-۲۳- پرندگان: پرندگان تالاب
۱۳۹.....	واژه نامه
۱۴۵.....	ضمیمه
۱۴۹.....	منابع

پیش گفتار

نفت منبعی بسیار ارزشمندی برای تولید انرژی و سایر مواد شیمیایی است. بی توجهی به این منبع انرژی در مراحل استخراج و انتقال آن می تواند آلودگی های محیط زیستی فراوانی ببار آورد که گاهی با خسارت های جبران ناپذیری همراه است.

خلیج فارس دارای بودن منابع غنی نفتی و باروری بیولوژیکی منحصر به فرد، زیستگاه حساس منابع زنده به شمار می رود. این امر موجب شده است که این منطقه به عنوان یکی از مناطق ویژه، مورد توجه خاص قرار گیرد.

نشت طبیعی مواد نفتی و استخراج نفت از نواحی ساحلی و فلات قاره، خلیج فارس را به گذرگاهی برای حمل و نقل نفت توسط تانک های نفت کش تبدیل نموده است. بروز حوادث دریایی، به ویژه در جنگ های دهه شصت در منطقه، خسارت های چشمگیری بر آبرویان خلیج فارس وارد کرده است. به طوری که روز به روز در منطقه خلیج فارس در سال های اخیر را تشدید نموده است.

پس از هر نشت بزرگ نفتی، باید خسارت های وارده ارزیابی شود. به این دلیل متخصصین کشورهای عضو راپمی برای سهولت ارزیابی خسارت نشت نفت منطقه راپمی - میمک (MEMAC) رهنمودهایی تهیه کرده اند. براساس این رهنمودها، مستندسازی خسارت های وارده برای درک بیشتر حساسیت منابع و حفاظت از آنها در برابر نشت (های) بعدی حائز اهمیت است. تعیین وسعت و پراکندگی خسارت وارده و اقدامات احیا از اهداف

دیگر ارزیابی به شمار می آید. بخش های اصلی این راهنما شامل اقدامات اولیه، تکنیک های کلی ارزیابی خسارت، محدودیت های احیای زیستگاه ها و منابع طبیعی مانند شیلات و آبرزی پروری، تورسم، پستانداران دریایی، لاک پشت ها و پرندگان دریایی می باشد.

این کتاب شامل سه فصل است. فصل اول کلیاتی از آلودگی های نفتی، مخصوصاً در منطقه خلیج فارس را بیان می کند. فصل های دوم و سوم آن برگرفته از ترجمه راهنمای ارزیابی خسارت نفت منطقه راپمی - میمک است. اختصاص این دو فصل به ترجمه راهنمای ارزیابی خسارت نفت منجر به محدود شدن منابع این کتاب شده است.

نویسنده تمامی ساعی ویش را بکار گرفت تا از بروز هرگونه کاستی و خطا جلوگیری شود، اما بدون تردید این اثر بهائی از نقص نخواهد بود. بر همین اساس، اظهار نظر و یادآوری صاحب نظران، دانشجویان و استادان محترم این حوزه مزید امتنان نگارنده خواهد شد تا بتواند در ویرایش های بعدی آنها را سرتفع و اصلاح نماید.

همیرا آگاه

پاییز ۱۳۹۴